

III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKI EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR**508. PLENARNO ZASEDANJE EESO 27. IN 28. MAJA 2015****Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Sveta o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčenja**

(COM(2015) 135 final – 2015/0068 (CNS))

in predlogu direktive Sveta o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES

(COM(2015) 129 final – 2015/0065 (CNS))

(2015/C 332/07)

Glavni poročevalec: Petru Sorin DANDEA

Svet Evropske unije je 31. marca 2015 sklenil, da v skladu s členom 115 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjih dokumentih:

Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčenja

(COM(2015) 135 final – 2015/0068 (CNS))

in

Predlog direktive Sveta o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES

(COM(2015) 129 final – 2015/0065 (CNS))

Predsedstvo Odbora je 17. marca 2015 zadolžilo strokovno skupino za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo za pripravo dela na tem področju.

Zaradi nujnosti postopka je Evropski ekonomsko-socialni odbor na 508. plenarnem zasedanju 27. in 28. maja 2015 (seja z dne 27. maja) za glavnega poročevalca imenoval Petruja Sorina DANDEO ter mnenje sprejel s 148 glasovi za, z 11 glasovi proti in s 15 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja predlog direktive Evropske komisije, s katerim želi ta uresničiti ukrepe iz akcijskega načrta za boj proti davčnim goljufijam in utajam ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ COM(2012) 722 final – Akcijski načrt za okrepljeni boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam.

1.2 EESO se strinja, da se podatki o vnaprejšnjih davčnih stališčih s čezmejnimi učinkom in vnaprejšnjih cenovnih sporazumih vključijo v obvezno avtomatično izmenjavo podatkov, ki jo ureja Direktiva Sveta 2011/16/EU, saj podjetja s transnacionalno dejavnostjo te podatke v nekaterih okoliščinah uporabljajo za vzpostavitev sistema, ki povzroča erozijo davčne osnove v državah članicah in škodi učinkovitemu delovanju notranjega trga.

1.3 EESO nasprotuje dovoljenim davčnim utajam, ki kljub temu, da niso nezakonite, pomenijo nemoralno početje, saj podjetjem, ki jih izvajajo, omogočajo, da v absolutnem smislu plačujejo precej nižje davke od fizičnih oseb ali malih in srednje velikih podjetij.

1.4 EESO meni, da bi bilo mogoče z ukrepi iz predloga direktive občutno zmanjšati izpade prihodkov držav članic, zato priporoča njihovo čimprejšnje sprejetje.

1.5 Podatki o vnaprejšnjih davčnih stališčih in vnaprejšnjih cenovnih sporazumih so zelo pomembni in lahko državam članicam pomagajo odkriti umetne transakcije. Vendar EESO opozarja, da utegne biti pravna opredelitev transakcije kot umetne v številnih primerih težavna. Zato državam članicam priporoča, da skušajo v svojo zakonodajo čim bolj dosledno prenesti določbe predloga direktive.

1.6 EESO predlaga Evropski komisiji, naj okrepi svojo pogajalsko dejavnost v OECD, da bo standard BEPS (erozija davčne osnove in preusmeritev dobička) sprejet in da bodo vanj vključene določbe iz predloga direktive. Standard BEPS in standard OECD za obvezno avtomatično izmenjavo podatkov bosta najkoristnejši orodji v boju proti davčnim goljufijam in utajam na svetovni ravni.

1.7 EESO pozdravlja predlog Komisije za razveljavitve Direktive Sveta 2003/48/ES o obdavčevanju dohodka od prihrankov (direktiva o prihrankih). Direktiva Sveta 2014/107/EU, ki je spremenila Direktivo Sveta 2011/16/EU, zajema vse finančne produkte, tudi tiste iz direktive o prihrankih. Predlog razveljavitve je namenjen preprečitvi sočasne uporabe dveh standardov in poenostavitvi predpisov.

2. Predlogi Komisije

2.1 Evropska komisija je 18. marca 2015 predstavila tri dokumente⁽²⁾, namenjene uresničevanju ukrepov iz akcijskega načrta za okrepljeni boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam⁽³⁾. Prvi (COM(2015) 135 final) je bil predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja. Drugi je bil sporočilo COM(2015) 136 final, v katerem so predstavljeni napredek na področju davčne preglednosti in ukrepi, s katerimi jo namerava Komisija izboljšati. Tretji dokument (COM(2015) 129 final) je bil predlog direktive Sveta o razveljavitvi Direktive 2003/48/ES (direktiva o obdavčevanju dohodka od prihrankov, imenovana tudi direktiva o prihrankih).

2.2 Komisija želi s predlogom direktive o spremembi Direktive 2011/16/EU zagotoviti celovito in učinkovito upravno sodelovanje med davčnimi upravami, in sicer z določitvijo obvezne avtomatične izmenjave podatkov o vnaprejšnjih davčnih stališčih s čezmejnimi učinkom in vnaprejšnjih cenovnih sporazumih, ki jih uporabljajo podjetja. Tovrstno početje lahko v nekaterih primerih privede do nizke obdavčitve v državi članici, ki je izdala stališče, medtem ko se v drugih državah članicah občutno zmanjša količina obdavčljivega dohodka.

⁽²⁾ COM(2015) 135 final – Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčevanja.
COM(2015) 136 final – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o davčni preglednosti za preprečevanje davčnih utaj in izogibanja davkom.

COM(2015) 129 final – Predlog direktive Sveta o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES.

⁽³⁾ COM(2012) 722 final – Akcijski načrt za okrepljeni boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam.

2.3 Predlog direktive Sveta o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES (direktiva o obdavčevanju dohodka od prihrankov, imenovana tudi direktiva o prihrankih) je nujen, saj bo po sprejetju Direktive Sveta 2014/107/EU o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčenja 9. decembra 2014, ki v evropsko zakonodajo uvaja svetovni standard za avtomatično izmenjavo podatkov o finančnih računih, ta direktiva poleg drugih kategorij dohodkov zajemala tudi prihranke. Zato je treba direktivo o prihrankih razveljaviti, da se ne bi sočasno uporabljala dva standarda. To bi namreč pomenilo tudi dodatno in nesorazmerno upravno breme za podjetja.

2.4 V sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o davčni preglednosti za preprečevanje davčnih utaj in izogibanja davkom je predstavljen napredek pri uresničevanju ukrepov iz akcijskega načrta za boj proti davčnim goljufijam in utajam. V njem je Komisija predstavila tudi morebitne prihodnje ukrepe.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Komisija želi s predlogom direktive, ki spreminja Direktivo 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja, uresničiti ukrepe iz akcijskega načrta za boj proti davčnim goljufijam in utajam, ki ga je na zahtevo Evropskega sveta predložila konec leta 2012. EESO je takrat v mnenju ⁽⁴⁾ pozdravil načrt in izrazil podporo Komisiji v boju proti tovrstnemu početju, ki vpliva na notranji trg.

3.2 Namen predloga direktive je, da se med kategorije podatkov, za katere velja obvezna avtomatična izmenjava, vključijo podatki o vnaprejšnjih davčnih stališčih s čezmejnimi učinkom in vnaprejšnjih cenovnih sporazumih. Podjetja od davčnih uprav pogosto zahtevajo tovrstna stališča, s čimer dobijo potrditev, da so njihove poslovne dejavnosti zakonite. Davčna stališča sama po sebi niso problematična in se izdajajo v številnih državah članicah. Vendar jih podjetja občasno uporabijo za vzpostavitev sistema, ki jim omogoča nižje plačilo davka, to pa povzroča erozijo davčne osnove v državah članicah in škodi učinkovitemu delovanju notranjega trga. EESO se strinja, da se ti podatki vključijo v kategorijo podatkov, za katere velja obvezna avtomatična izmenjava, saj jih države članice potrebujejo pri pripravi ukrepov za boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju.

3.3 S spremembami, ki jih predlaga Komisija, bodo lahko države članice tudi zaznale morebitne sisteme, ki so jih vzpostavila podjetja in ki povzročajo erozijo nacionalnih davčnih osnov, na primer uporabo transfernih cen, s katerimi lahko podjetja izkoristijo nizko obdavčitev dohodkov v neki državi, ki ni država članica, v kateri so bili ti dohodki ustvarjeni. EESO je večkrat izrazil nasprotovanje tovrstnemu početju, ki sicer ni nezakonito, je pa nemoralno, saj države članice napeljuje k večji obdavčitvi majhnih davčnih zavezancev, bodisi podjetij bodisi fizičnih oseb, ki nato v absolutnem smislu plačajo več davka kot velika podjetja.

3.4 Komisija priznava, da imajo dovoljene davčne utaje ter goljufije in nezakonite davčne utaje veliko čezmejno razsežnost, te pojave pa spodbujata globalizacija in večja mobilnost davčnih zavezancev. EESO meni, da bi bilo mogoče z ukrepi iz predloga direktive občutno zmanjšati izpade prihodkov držav članic, zato priporoča njihovo čimprejšnje sprejetje.

3.5 Z vključitvijo prihrankov v kategorije dohodkov, za katere velja obvezna avtomatična izmenjava podatkov iz direktive o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja, se poenostavlja zakonska ureditev, obenem pa izboljšuje preglednost odmerjanja davkov. EESO se strinja s predlogom direktive o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES (direktiva o obdavčevanju dohodka od prihrankov, imenovana tudi direktiva o prihrankih), katere področje uporabe je povzeto in razširjeno v Direktivi Sveta 2014/107/EU o spremembi Direktive 2011/16/EU glede obvezne avtomatične izmenjave podatkov na področju obdavčenja.

⁽⁴⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: Akcijski načrt za okrepljeni boj proti davčnim goljufijam in davčnim utajam (UL C 198, 10.7.2013, str. 34).

4. Posebne ugotovitve

4.1 Zaradi agresivnega davčnega načrtovanja, za katero si prizadevajo nekatera podjetja s transnacionalno dejavnostjo, v državah članicah nastajajo proračunske izgube, ki letno znašajo več sto milijard EUR. EESO se strinja, da se tako vnaprejšnja davčna stališča kot vnaprejšnji cenovni sporazumi, ki jih sprejemajo davčne uprave držav članic, vključijo v kategorijo podatkov, za katero je obvezna avtomatična izmenjava iz člena 8(5)(a) Direktive 2011/16/EU; poleg tega meni, da je ta sprememba nujna za izboljšanje davčne preglednosti in boj proti temu neželenemu pojavu.

4.2 V skladu z določbami predloga direktive bodo imele države članice dostop do podatkov o dveh vrstah odločb, vendar to ne zagotavlja, da bodo sistemi, s katerimi se podjetja izogibajo plačevanju davkov, v celoti odpravljeni. Ti namreč povečini izkoriščajo pomanjkljivosti v nacionalnih zakonodajah oziroma razlike med njimi. EESO priporoča Komisiji in državam članicam, naj si še naprej prizadevajo za poenostavitev in uskladitev sedanjega pravnega okvira na evropski in nacionalni ravni.

4.3 Podatki o vnaprejšnjih davčnih stališčih in vnaprejšnjih cenovnih sporazumih so zelo pomembni in lahko državam članicam pomagajo odkriti umetne transakcije. Z uveljavitvijo splošnega predpisa o preprečevanju zlorab iz Direktive 2011/96/EU (direktiva o skupnem sistemu obdavčitve matičnih družb in odvisnih družb iz različnih držav članic) bodo lahko države članice izterjale izgubo davčnih prihodkov, ki bi nastala zaradi umetne transakcije. Vendar EESO opozarja, da utegne biti pravna opredelitev transakcije kot umetne v številnih primerih težavna.

4.4 EESO ponavlja predlog, ki ga je podal v enem od prejšnjih mnenj, naj države članice vzpostavijo postopek, s katerim bi podjetjem, ki si prizadevajo za dovoljene davčne utaje ali ki svoje dejavnosti usmerjajo prek ozemelj, znanih kot davčne oaze, preprečile dostop do javnih in evropskih sredstev.

4.5 EESO priporoča, da države članice glede na veliko količino podatkov, za katere bo veljala obvezna avtomatična izmenjava, in ob upoštevanju dejstva, da bodo podatkom iz člena 8 Direktive dodane še nove vrste podatkov, zagotovijo zadostne kadrovske vire in informacijsko tehnologijo, da bo mogoče določbe iz predloga direktive ustrezno izvajati. Po mnenju EESO je tudi nujno, da so zaposleni v nacionalnih davčnih organih, zadolženi za obvezno avtomatično izmenjavo podatkov, usposobljeni tako za pravilno uporabo obrazcev, ki bodo pripravljene v sodelovanju s Komisijo in bodo omogočali lažjo izmenjavo podatkov, kot za vnos teh podatkov v bodočo centralno podatkovno zbirko, za katero bo skrbela Komisija.

4.6 Direktiva 2011/16/EU po spremembi iz leta 2013 in glede na spremembe, predlagane v obravnavanem predlogu direktive, določa izmenjavo podatkov o vseh glavnih vrstah dohodkov fizičnih oseb in še več vrstah dohodkov pravnih oseb. To pomeni, da bodo države članice razpolagale s podatki o dohodkih, ustvarjenih na ozemlju Evropske unije. Sistemi podjetij, ki si prizadevajo za agresivno davčno načrtovanje, velikokrat vključujejo tudi države ali ozemlja zunaj EU. Glede na to, da je predlog obravnavane direktive, ki ga je predložila Komisija, bolj ambiciozen kot predlog o standardu BEPS (erozija davčne osnove in preusmeritev dobička), o katerem potekajo pogajanja v OECD, EESO predlaga Evropski komisiji in državam članicam, naj še tesneje sodelujejo, da bosta standard BEPS in standard za obvezno avtomatično izmenjavo podatkov zares postala svetovna standarda.

4.7 EESO pozdravlja predlog Komisije o razveljavitvi Direktive Sveta 2003/48/ES o obdavčevanju dohodka od prihrankov (direktiva o prihrankih). Kakor je razloženo zgoraj, Direktiva Sveta 2014/107/EU, ki je spremenila Direktivo Sveta 2011/16/EU, zajema vse finančne produkte, tudi tiste iz direktive o prihrankih. Cilj obravnavanega predloga direktive je preprečiti, da bi se za izmenjavo podatkov o finančnih računih sočasno uporabljala dva standarda. S tem se poenostavljajo davčni predpisi in izboljšuje njihova preglednost.

V Bruslju, 27. maja 2015

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Henri MALOSSE